

Limbik sistem:

- **Orqanizmin qidalanma, müdafiə və cinsi motivasiyalarının, emosiya və instinktiv davranış reaksiyalarının yaranmasında iştirak edən beyin strukturlarını özündə birləşdirən funksional sistemə deyilir.**
- **Bu sistem vegetativ funksiyaların tənzimində, ayıqlıq və yuxu ritminin yaranmasında iştirak edir.**

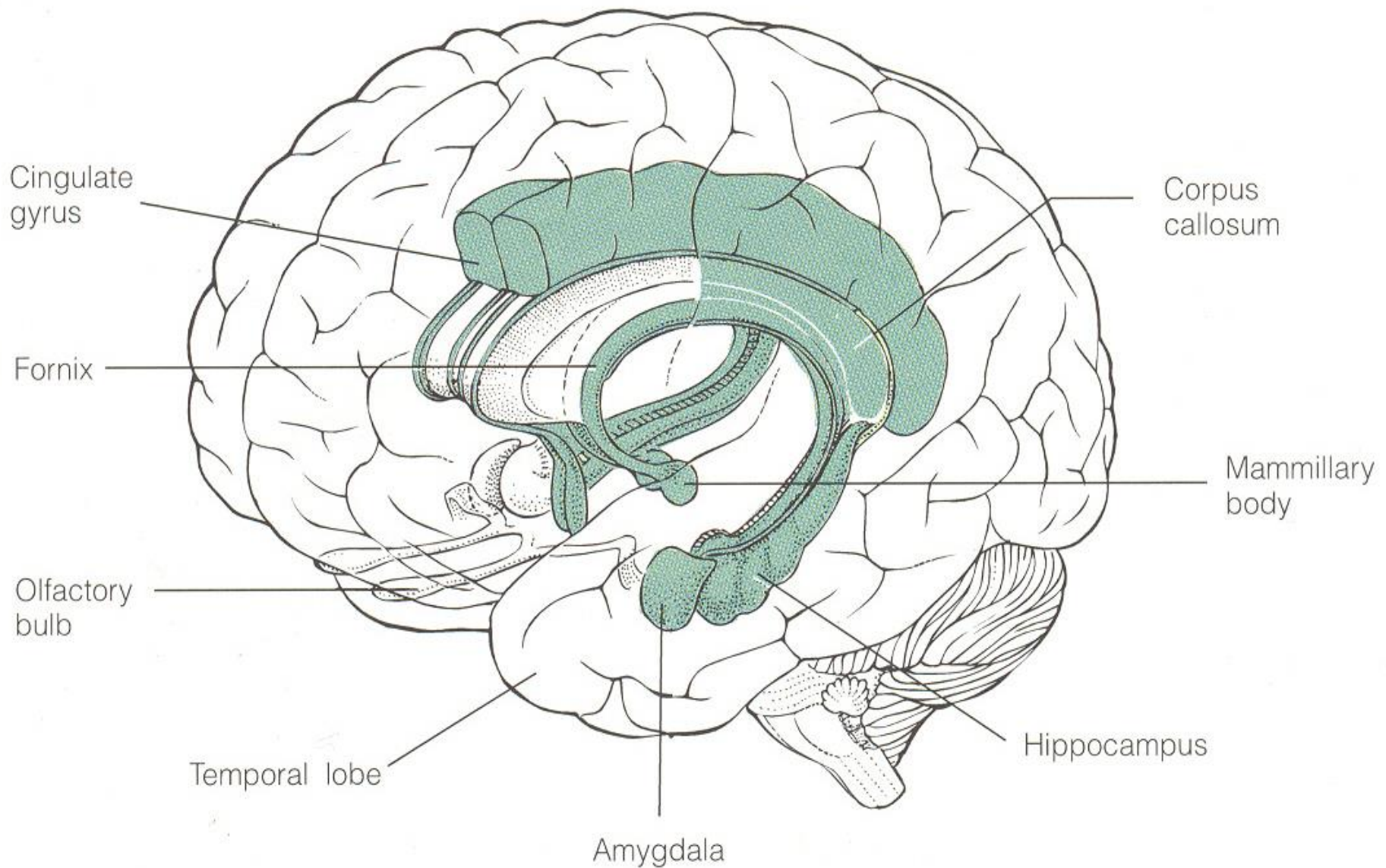
• **Limbik sistem**

filogenetik baxımdan ən qədim törəmə olub beyin qabığı və qabıqaltı strukturların müvafiq fəallıq dərəcəsini müəyyənləşdirir.

MorfofunkSIONAL baxımdan limbik sistem

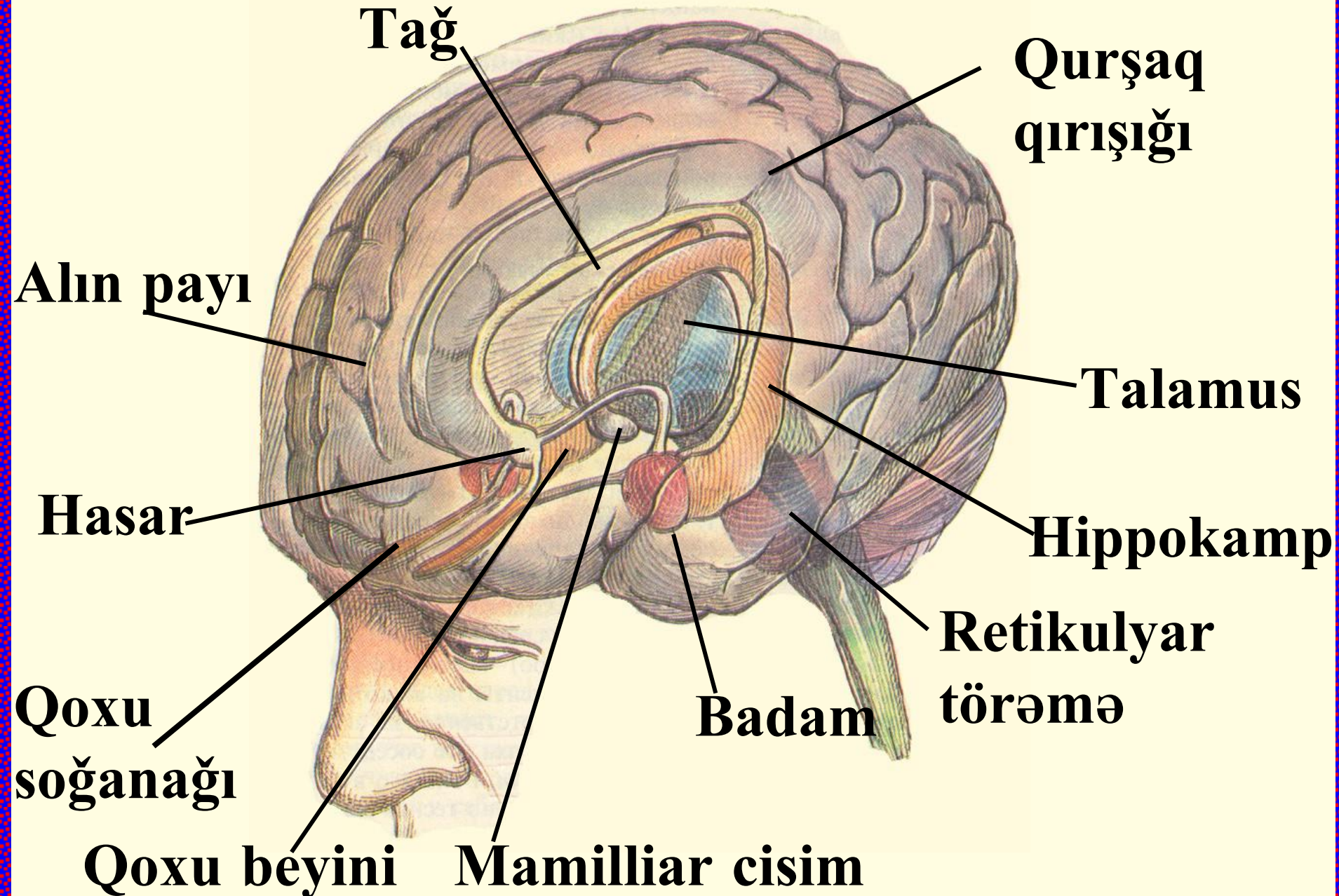
aşağıdakı beyin strukturları kompleksinin qarşılıqlı birləşməsindən yaranır:

- Ən qədim beyin (preperifornikal sahə, preamigdalar sahə və s.), qoxu soğanağı, qoxu qabarı, şəffaf arakəsmə.**
- Qədim beyin – hippokamp, dişli qırışıq, qurşaq qırışığı və s.**
- Beyin qabığı alın payının alt hissəsi və dənizatıyanı qırışıq.**

4-14 Limbic System This partially transparent view of the brain reveals the structures composing the limbic system.

Limbik sistem strukturları

Лобная
доля

Обонятельная
луковица
и обонятельный тракт

Таламус

Зрительный нерв

Гипофиз

Мост

Мозолистое
тело

Эпифиз

Средний мозг

Гипоталамус

Затылочная
доля

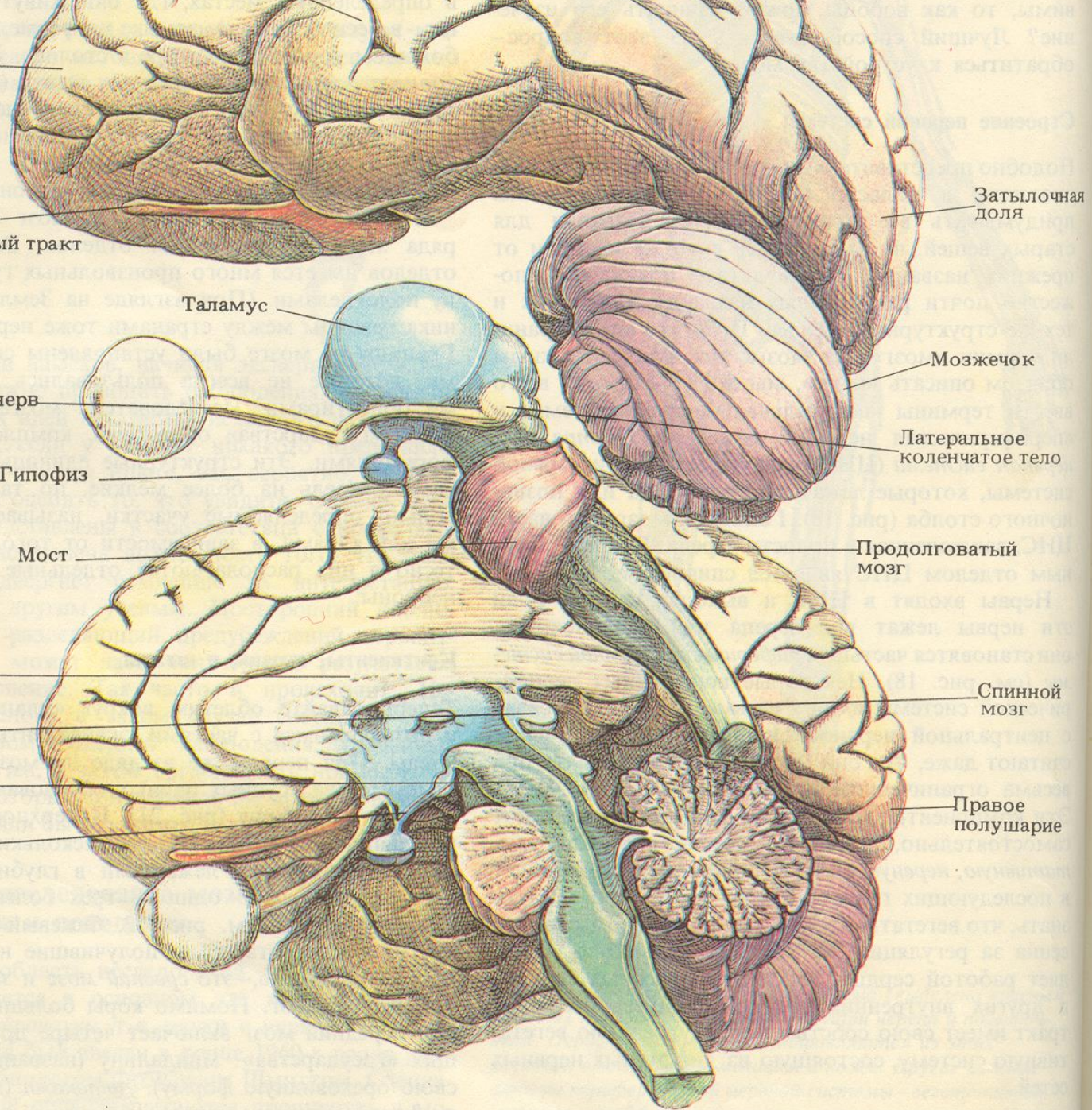
Мозжечок

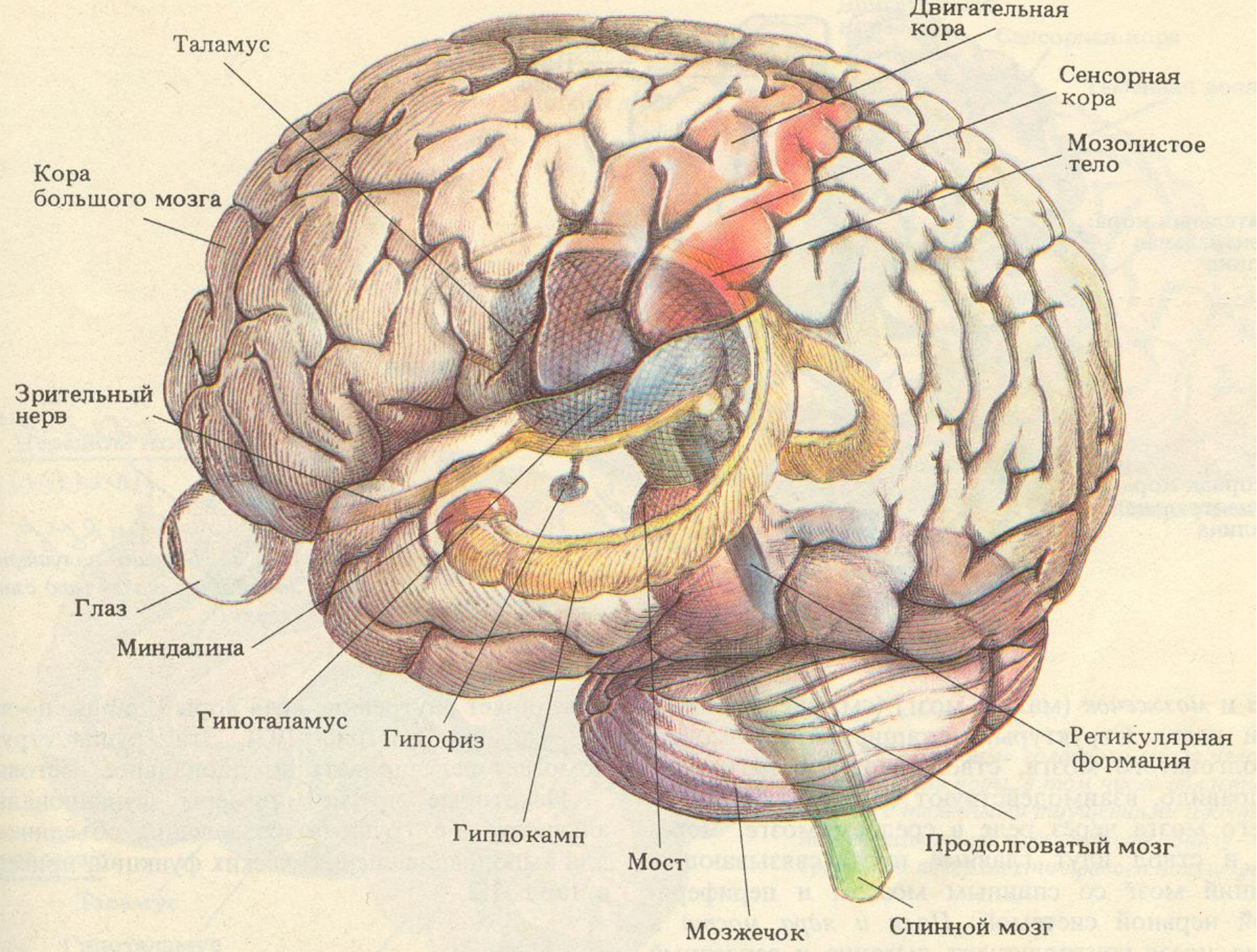
Латеральное
колленчатое тело

Продолговатый
мозг

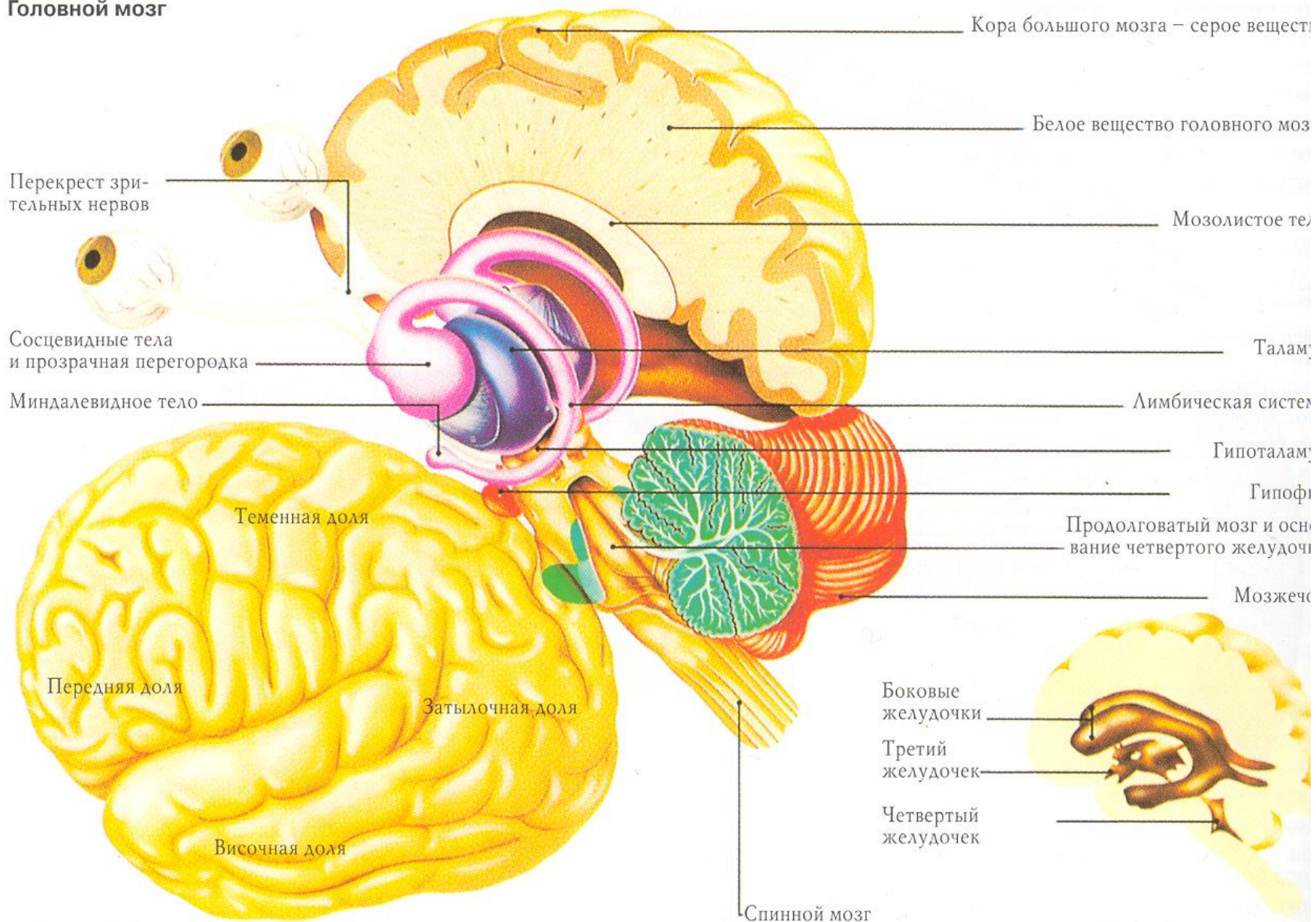
Спинальный
мозг

Правое
полушарие

Головной мозг

Передний мозг

70% вещества головного мозга сконцен-

Желудочки

В каждом полушарии головного мозга

Ганглии большого мозга, или ядра

Самыми важными ядрами являются

Peypəz həlqəsi:

Hippokamp → **mamilliar cisim**

↳ **talamusun ön nüvələri** → **qurşaq qırışığı**

↳ **Dənizatiyanı qırışıq** → **hippokamp.**

**Bu dövrən yaddaş və təlim üçün
əsas əhəmiyyət kəsb edir**

Кора
большого мозга

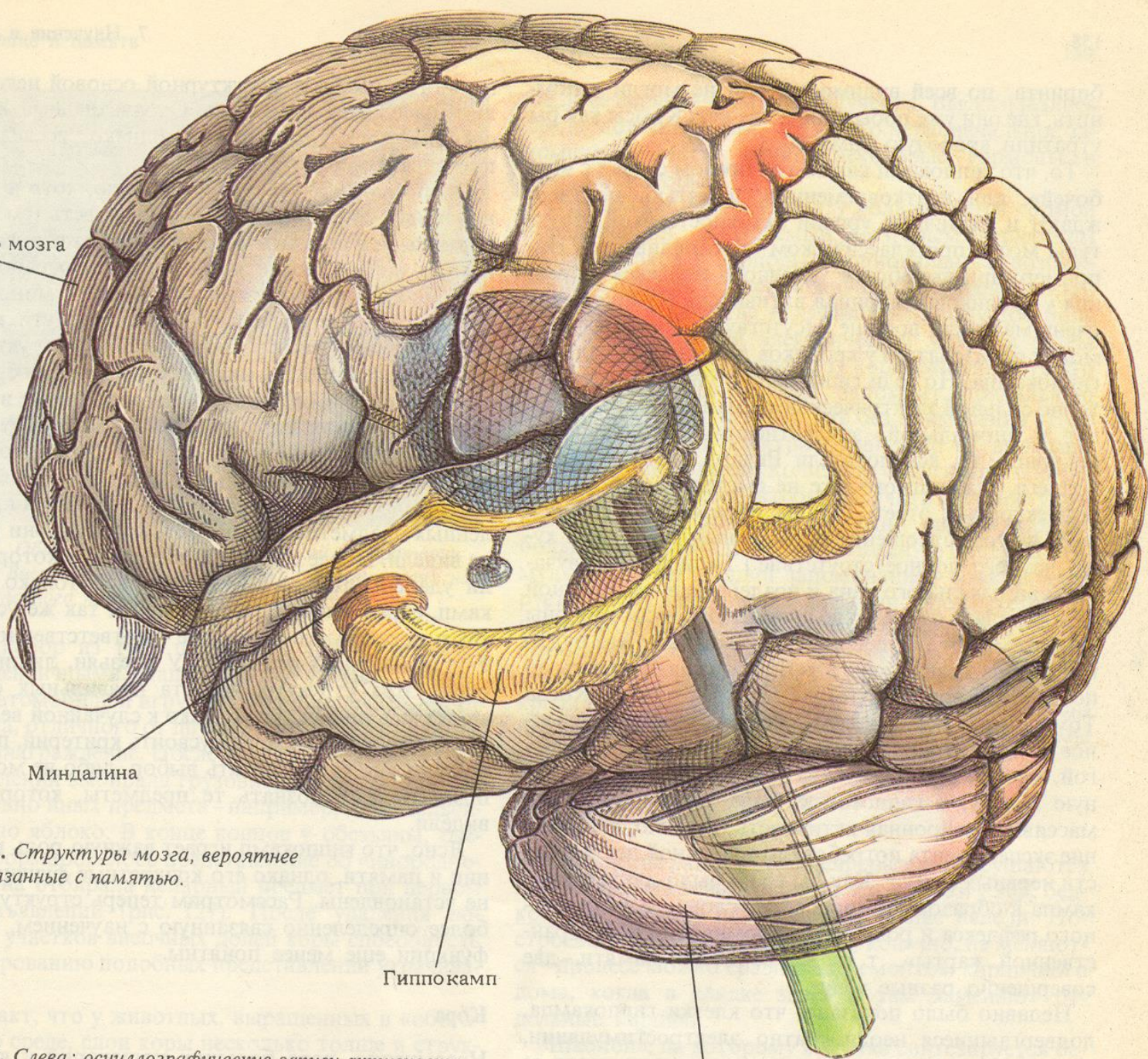
Миндалина

Гиппокамп

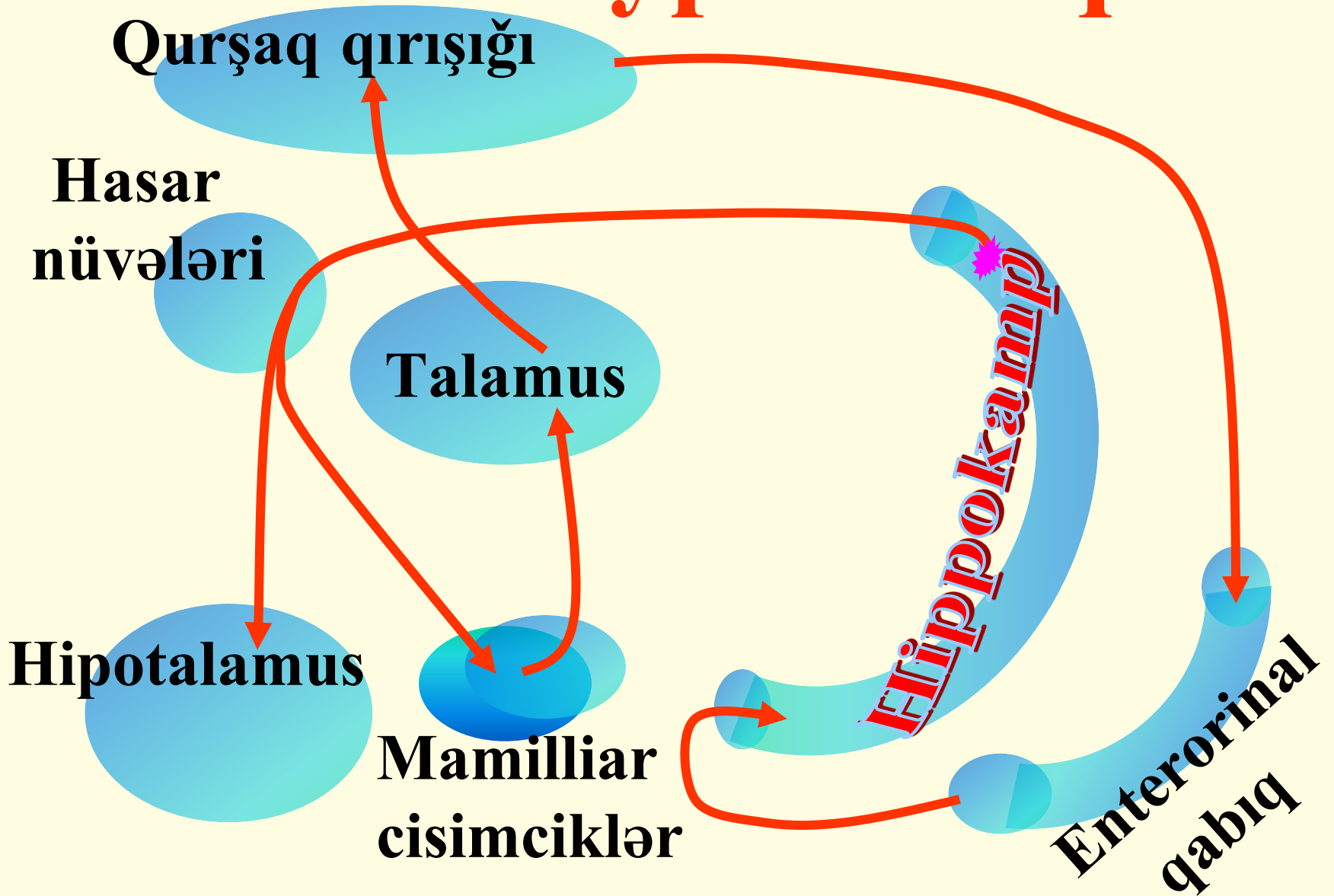
Мозжечок

Рис. 125. Структуры мозга, вероятно
все связанные с памятью.

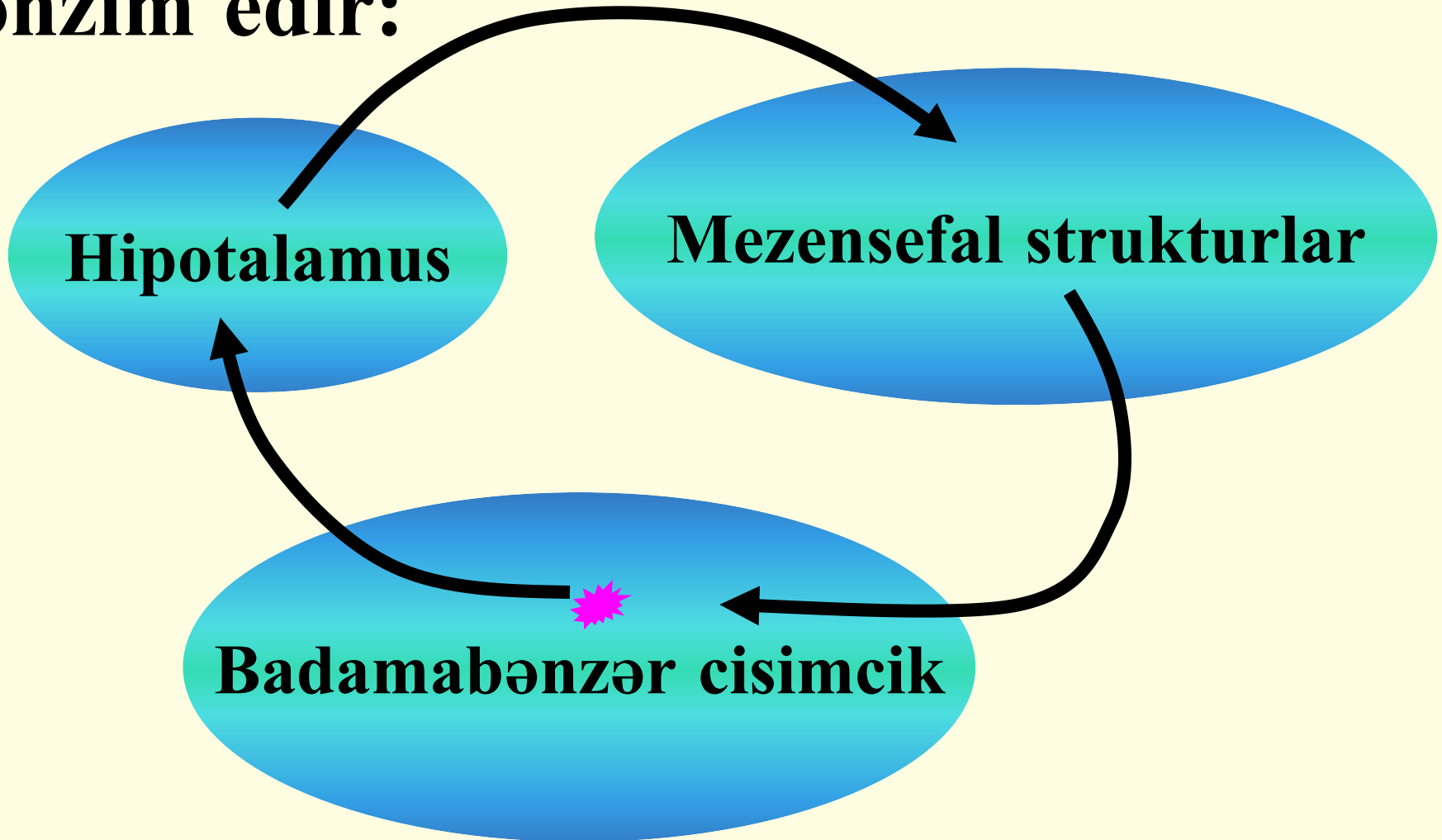
Рис. 126. Слева: осциллографические записи активности
одного нейрона в гиппокампе крысы во время ее свободного
пробега через лабиринт. Нейрон давал частые разряды

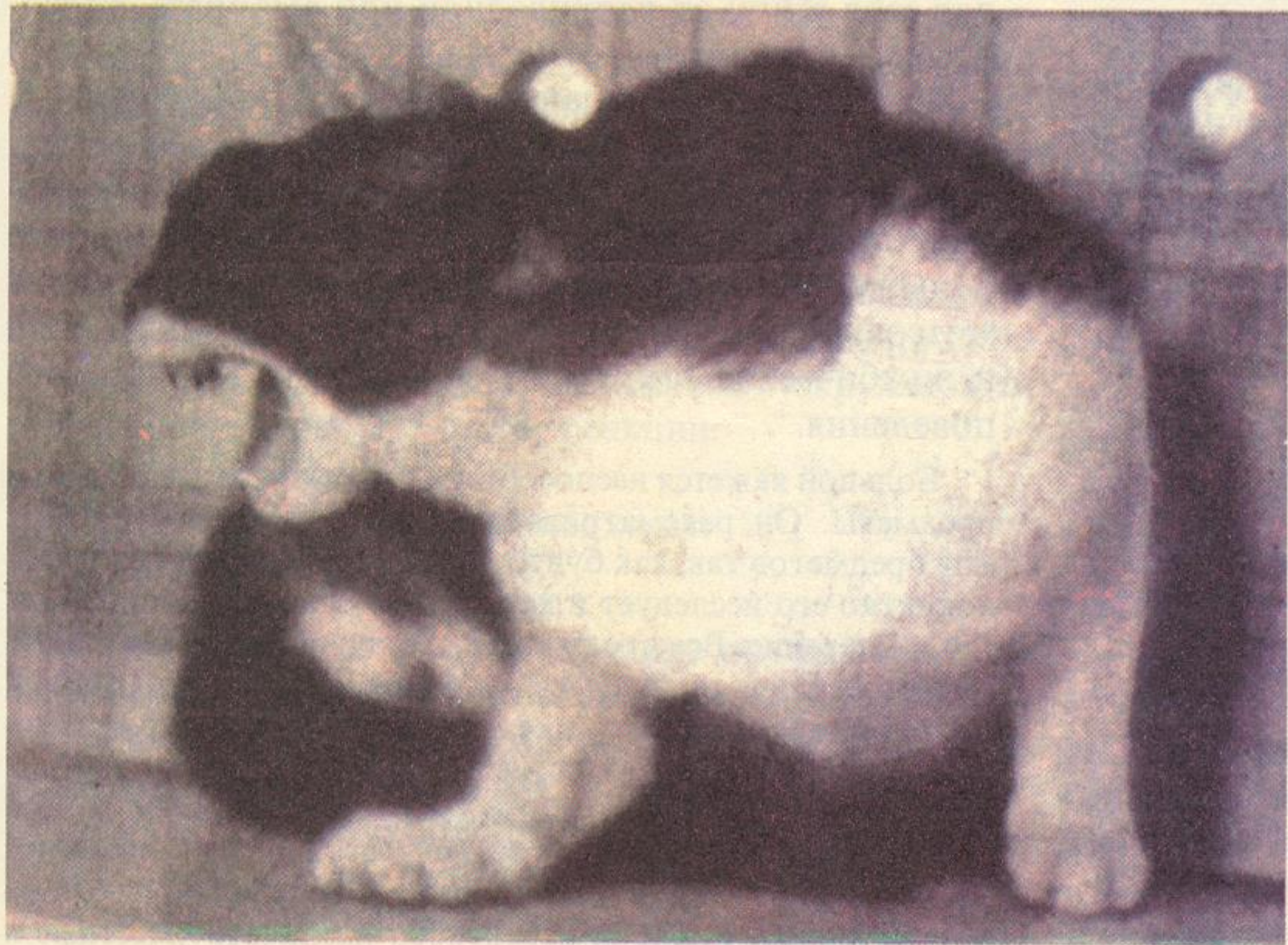

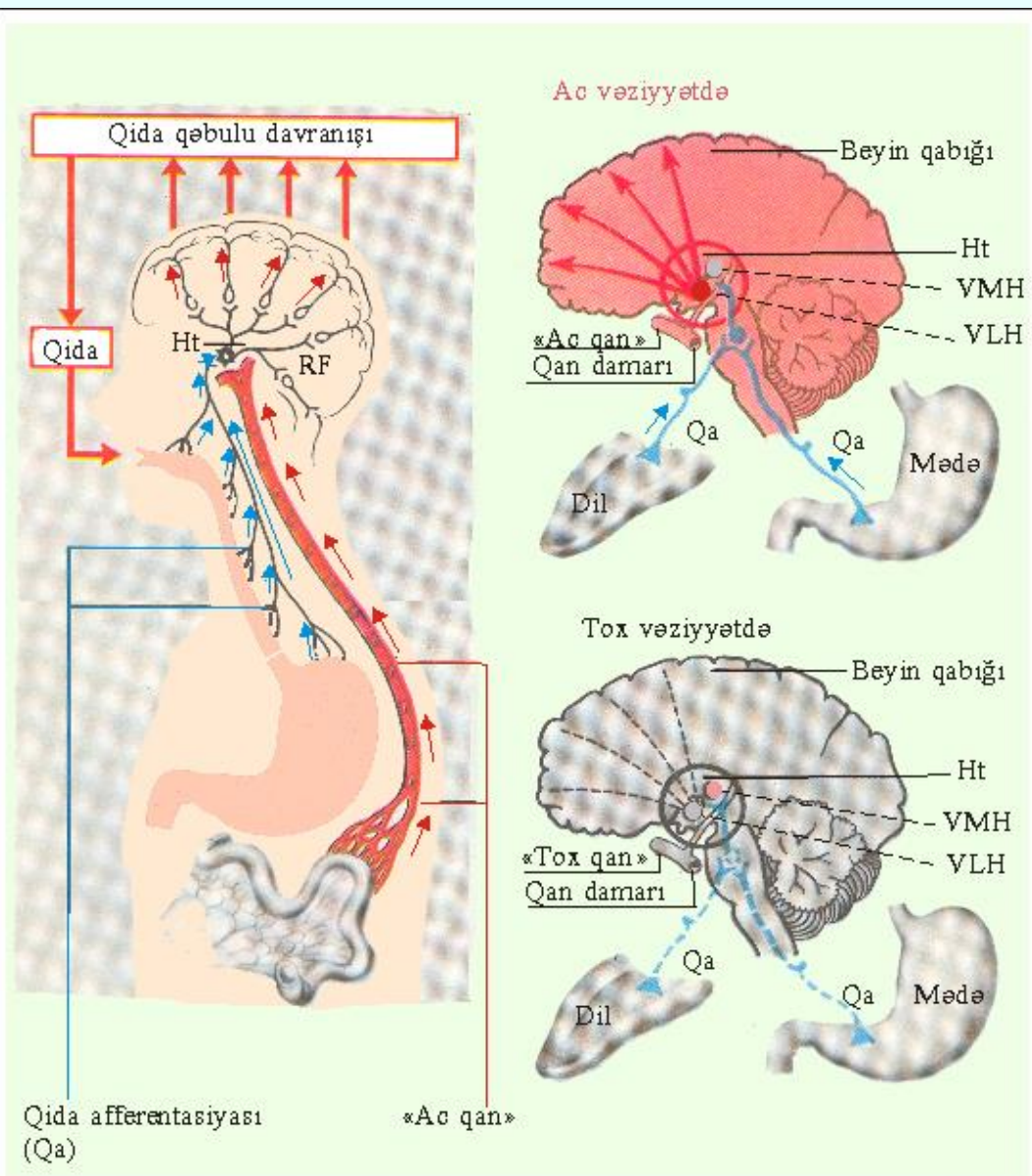
Peypəz həlqəsi:

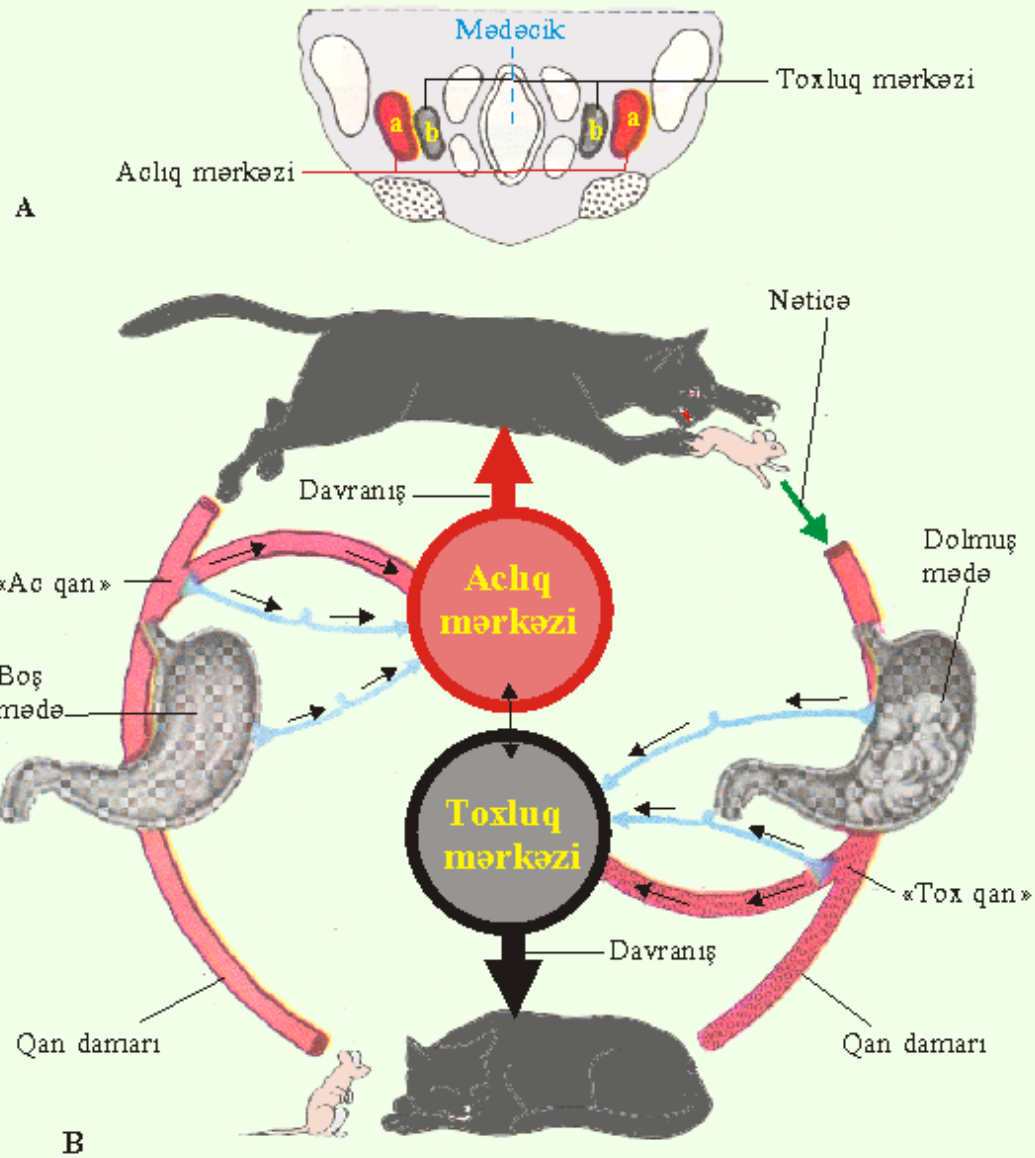
**Digər bir dövran aqressiv–müdafiə,
qida və cinsi davranış formalarını
tənzim edir:**

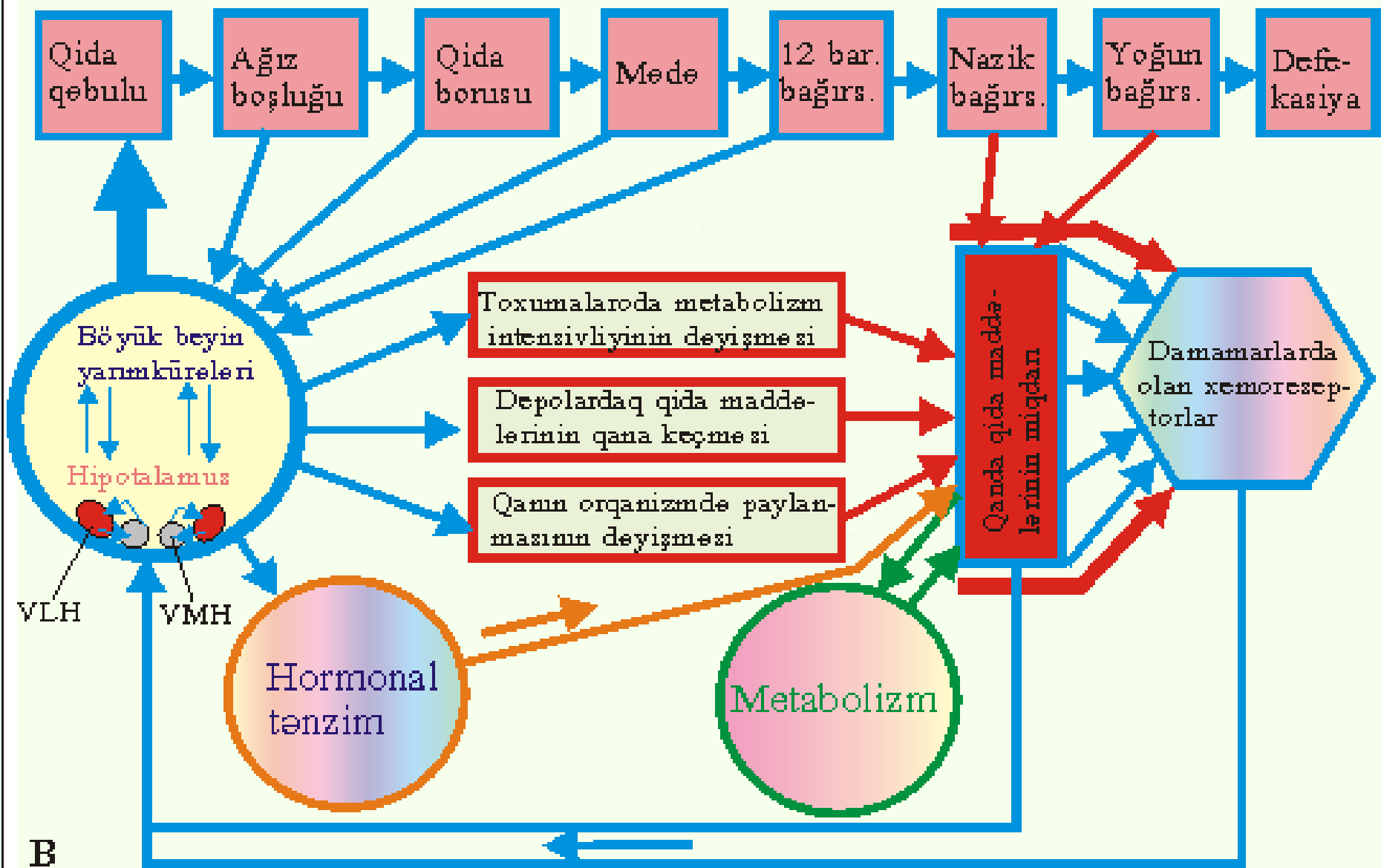

Şəkil 6-37 Sensor toxluq hissi mexanizminin sxemi (P.K.Anoxin, 1968): A-ağız boşluğunda və mədədə reseptorların oyanması; B-acıq zamanı və qida qəbulundan sonra hipotalamusun ventromedial və ventrolateral nüvələrinin qarşılıqlı funksional münasibəti; *Qa*-qida afferentasiyası, *Ht*-hipotalamus, *RF*-retikulyar formasiya, *VLH*-ventrolateral..., *VMH*-ventromedial hipotalamus nüvəsi

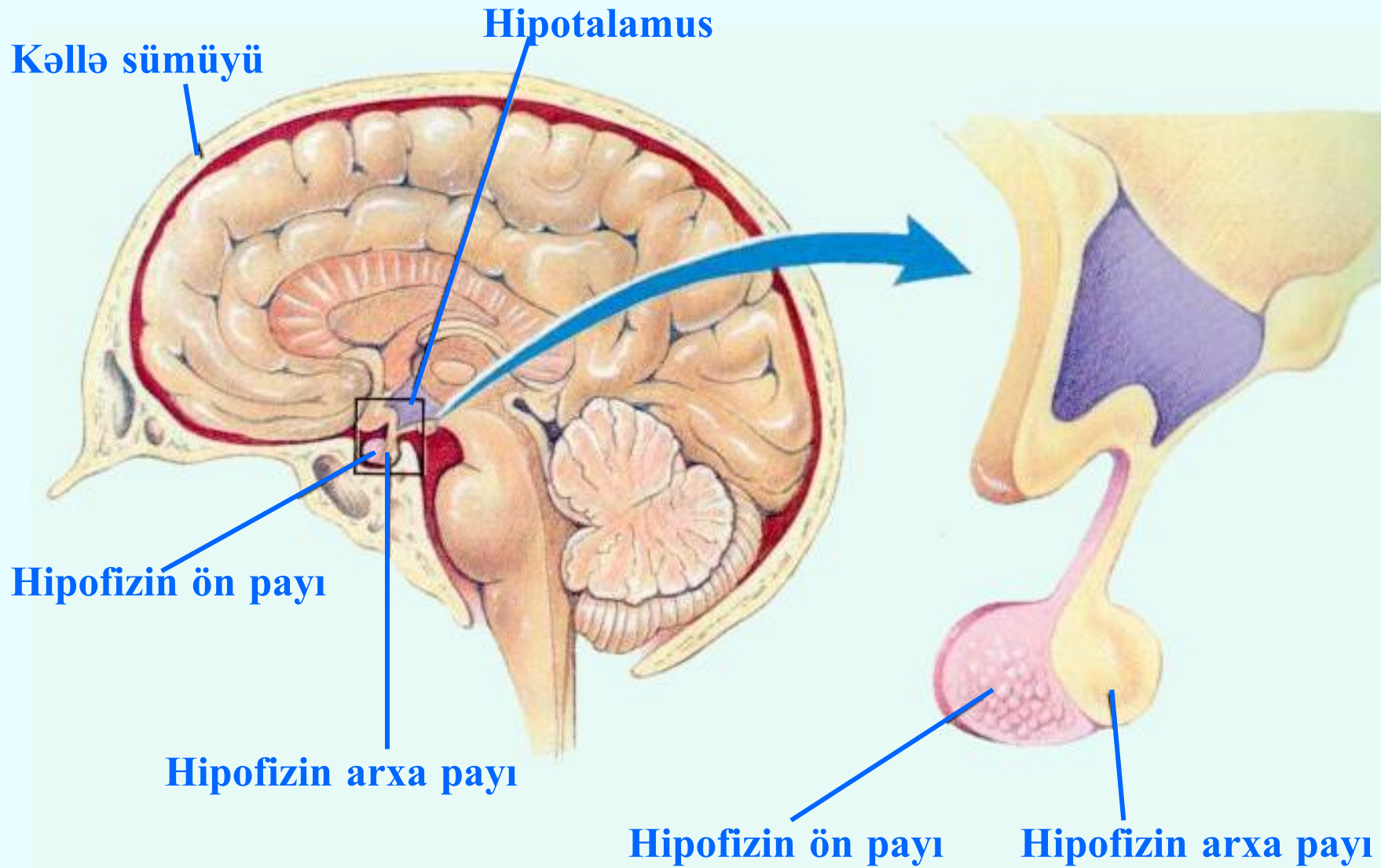

Şəkil 6-38 Aclıq, toxluq və qida davranışı (A.V.Korobkov,1987). A-aralıq beyin səviyyəsində köndələn kəsiyin sxemi; B-acılıq və toxluğun sxematik mexanizmi; *a-bu nüvələrin uzun müddətli qıcıqlandırılması hiperfagiya və piylənməyə gətirir; b-bu nüvələrin qıcıqlandırılması isə qida qəbulundan imtina etməyə və arıqlamağa səbəb olur.*

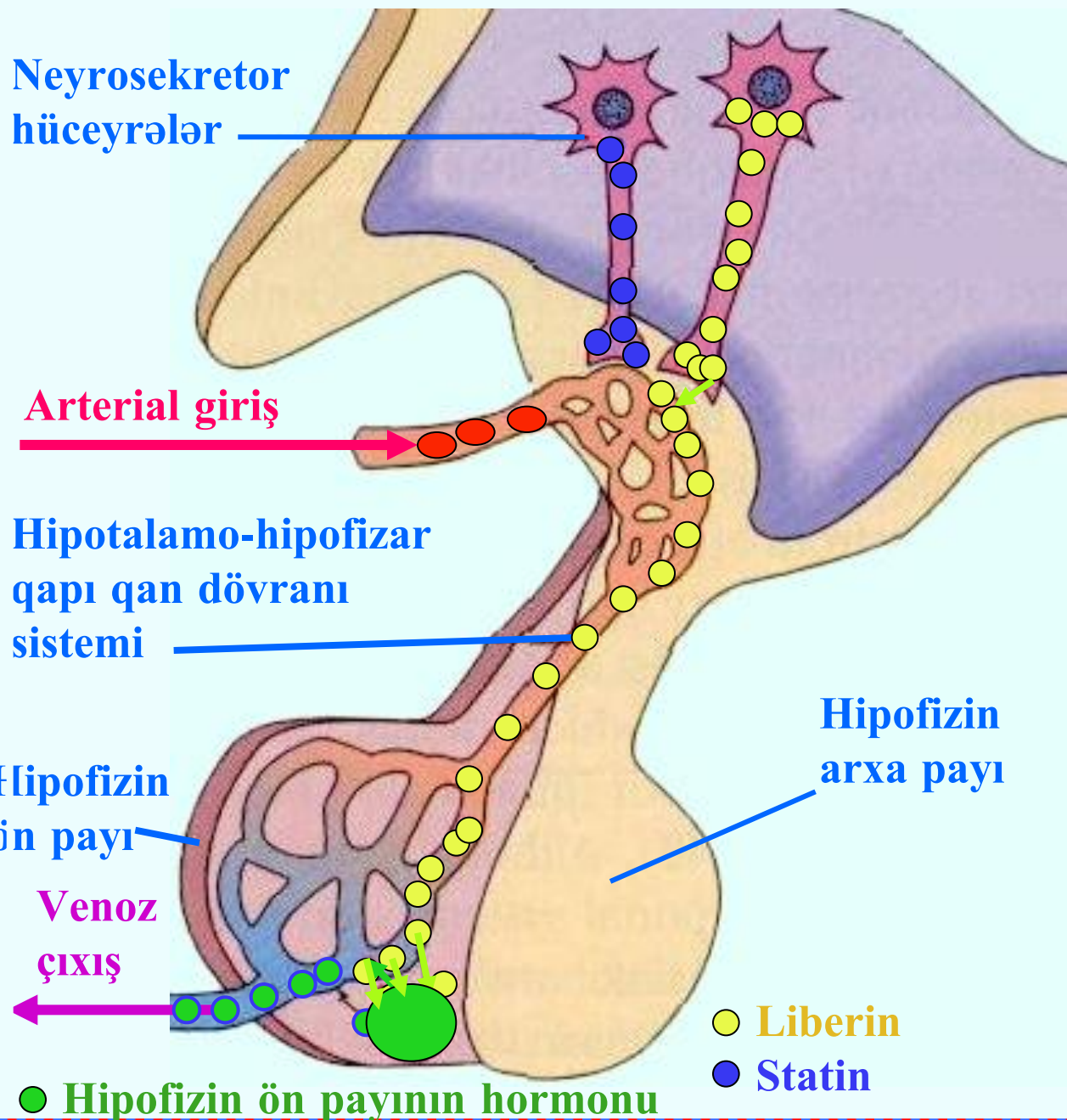
Şəkil 6-39 Həzm funksiyalarının tənzim mexanizmləri: A-həzm şirələri ifrazını tənzim edən müxtəlif afferent təsirlər (Q.Korotko, 1983); B-orqanizmin qidalanmasını təmin edən funksional sistemin sxemi (K.V.Sudakov, 1986):

Hipofizin quruluşu və topoqrafiyası

Hipotalamus və hipofizin ön payı arasında damar əlaqələri:

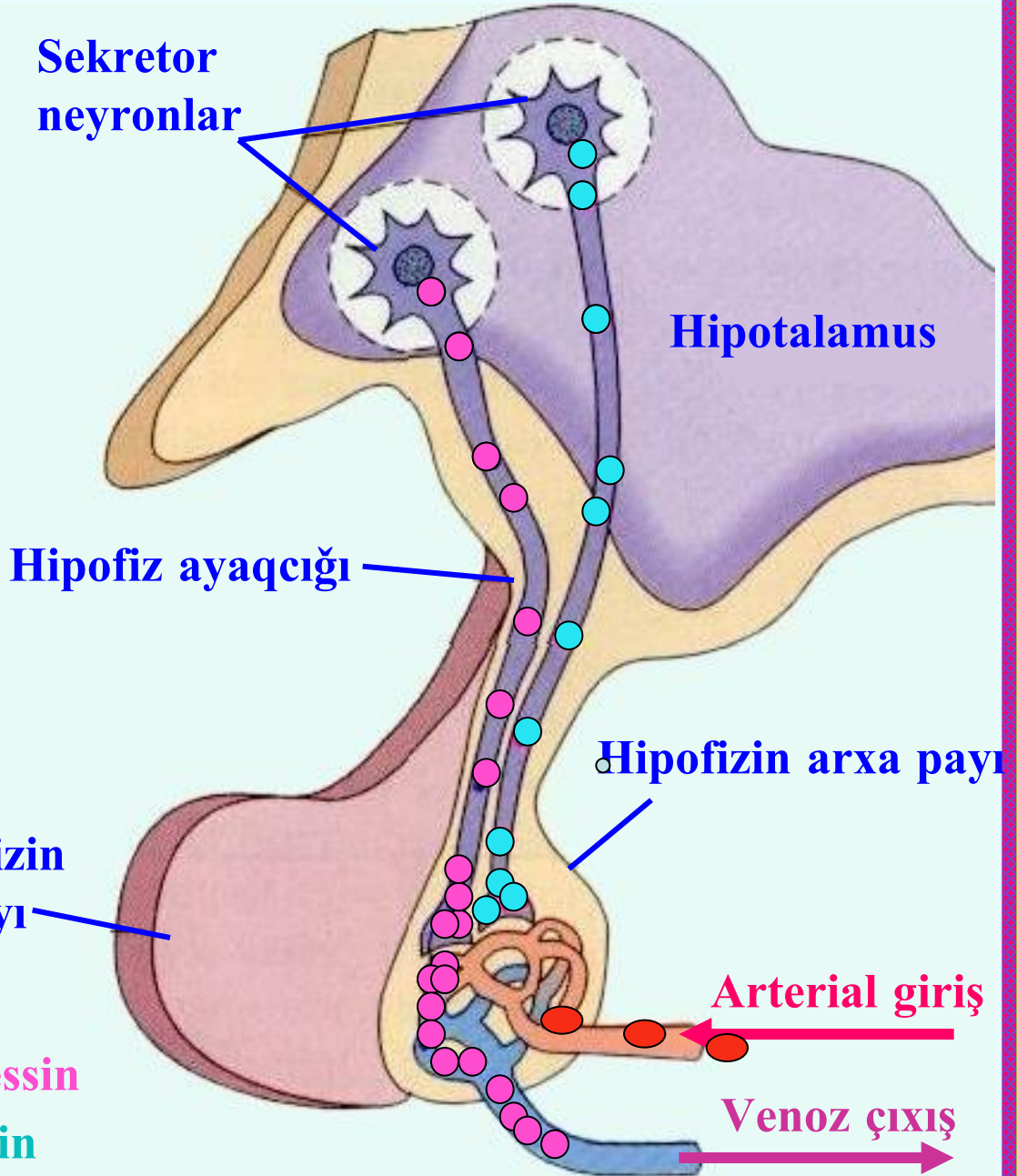
Hipotalamusdan keçərkən qana liberin və statinlər ifraz olunur və hipotalamo-hipofizar qapı qan dövranı sistemi ilə hipofizə gələrək ön pay hormonlarının ifrazını tənzim edir və beləliklə də onlar bütün bədənə yayılaraq endokrin funksiyaları tənzimləyir.

Hipofizin arxa payının hipotalamusla qarşılıqlı əlaqəsi:

Vazopressin və ya oksitosin hormonu əslində hipotalamus neyronlarında sintez olunur, hipofiz ayaqcığı daxilindəki aksonlarla arxa paydakı sinir uclarına gəlir və oradan qana ifraz olunur.

- Vazopressin
- Oksitosin

Qabıqaltı nüvələr:

- Quyuqlu nüvə – nucleus caudatus
- Mərciməyəbənzər nüvə – putamen
- Solğun kürələr – globus pallidus
- Hasar - claustrum

